

ik al in mijn vorig artikel mocht opmerken. Hieraan, en tevens aan de lange gebogen klauwen, herkent men ook in het onderste dier op het rechtsche totempaal model van onze afb. 4 den landbeer. Het bovenste dier op het linksche paalmodel is misschien een mythische „zeebeer”; hieronder (links) de Raaf en de Bever. Boven den landbeer op het rechtsche paaltje vindt ge den Arend of Dondervogel, door Hamy ten onrechte als raaf aangeduid in zijn toelichtingen tot het prachtig plaatwerk der Amerikaansche verzamelingen in het Trocadéro Museum⁹); de borstveeren namelijk zijn hier duidelijk die van den arend.

Het beginsel van de splitsing van het dier in twee profielaanzichten, en het daarmee samenvallend beginsel van het concentreeren der aandacht op de essentieelste karakteristieken er van, leidt soms tot een volkomen onherkenbare styleering. Dit blijkt het geval met het Chilkát weefsel op afb. 6, waar het afgebeeld wezen als het ware is uiteengevallen in rebusachtige onderdeelen, welke gegroepeerd zijn om 'n menschelijk kopje, dat overeenkomt met het gezicht op den beverstaart en m.i. ook inderdaad dezelfde beteekenis heeft, zooals aanstonds duidelijk zal worden. Hoewel dus de geometrische motieven op het weefsel van afb. 6 òns zuiver decoratief zullen voorkomen — denkt men het kopje weg, dan krijgt men bijna den indruk van een „onderwerploos” schilderij van den huidigen Parijzenaar Mondriaan! — zoo stelde zulk een ontwerp voor den ingewijden Indiaan toch terdege iets voor. Een merkwaardige getuigenis eener ver doorgevoerde ontwikkeling van naturalisme tot abstractie, welke eeuwen en eeuwen voor haar verwezenlijking moet hebben vereischt.

Nu zou men kunnen meenen, dat in eerste instantie onmacht aanleiding gaf tot de boven bedoelde beeldingswijze der dubbele profielaanzichten, daar het gemakkelijker schijnt een dier van opzij, dan van voren weer te geven; de praehistorische grotschilderingen bijv. toonen nagenoeg altijd profielen van afgebeelde dieren. Dit argument blijkt echter voor de Noordwestindiaansche kunst niet standhoudend, gezien dat profielweergaven er juist betrekkelijk zelden in gevonden worden. Adam heeft hier dan ook zonder twijfel gelijk, wanneer hij erop wijst dat de behoefte zich moet hebben doen voelen, om het dier als het ware in tweeën te splijten, opdat het, als een huid, den mensch of een menschelijk artefact geheel kon omhullen; daarmede zulk een mensch of menschelijk voorwerp volledig beschermend en in zijn magisch totemistische werkingssfeer opnemend. Want zooals ik in mijn vorig opstel opmerkte, men nam aan dat het totemdier zijn superieure krachten over zijn aanhangers kon uitstralen en dat een dierafbeelding evenveel magische energie bezat als het dier zelf, daarmede dus eigenlijk identiek was.

Is dit alles juist, dan kan het inmiddels tevens gelden voor de geweldige totempalen; ook bij deze doet zich immers het beginsel der splitsing in twee helften voelen, voor zoover de totempalen vervaardigd werden uit gehalveerde